

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	09.02.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

Bölüm Adı	İlahiyat				Güncelleme Tarihi	09.02.2026
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS	
İLF306	Hadis III	Zorunlu	3	6	4	
Dersin Seviyesi						
Türkçe						
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı		
2		-		-		
Öğrenim Türü						
Birinci Öğretim						
Eğitim Dili						
Türkçe						
Dersin Amacı						
Dersin konusu ve malzemesi Arapça hadis metinlerinden ibaret olduğu için, öncelikli olarak öğrenciye Arapça hadis metinlerini okuyabilme yeteneğinin kazandırılması, okuma esnasında takip edilmesi gerekli metodik bilgilerin verilmesi amaçlanmaktadır. Bazı hadisleri sadece cümle kalıpları şeklinde okumak yeterli olmayıp, bunların daha iyi anlaşılması için açıklamaya da ihtiyaç duyulabilir. Bu türlü durumlarda yorum yapma ve yorum yaparken nelere dikkat edilmesi gerektiği noktasında öğrencinin bilgi ve beceri kazanması hedeflenmektedir.						
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler						
-						
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler						
-						
Dersin İçeriği						
Bu derste Buhâri ve Müslim'in el-Câmi'u's-sahîh'indeki İ'tisâm bi'l-Kitâb ve's-Sünne, Sıyâm, Tıb, Rikâk, İmâre, Fiten ve Mesâcid bölümleri çerçevesinde nebevî perspektif ele alınacaktır. İlmi olarak bir hadisin nasıl okutulacağına değinilecektir. Ayrıca hadislerin yer aldığı temel kaynaklar ve müellifleri örnek metinlerle tanıtılacaktır. Bir hadis metninin, bağlı olduğu hadis kitabının özelliğini de dikkate alarak tespit, anlam ve yorum çerçevesinde okutulup doğru bir şekilde anlaşılması hususunda dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde durulacaktır.						
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar						
-						
Staj Durumu						
-						
Ders Kitabı / Malzemesi*						
1	Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrahim Cu'fî. Sahîhü'l-İmâmî'l-Buhârî. nşr. Muhammed Zühreir b. Nâsır. 9 Cilt. Beyrut: Dâru Tavki'n-Necat, 1. Basım, 1422.					
2	Müslim, Ebû'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc. Sahîh-i Müslim. nşr. Muhammed Fuâd Abdülbâkî. 8 Cilt. Beyrut: Dâru İhyai'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1991.					
3						
4						
5						
6						
İlave Kaynak(lar)*						
1	İbn Hacer, Ebû'l-Fazl Şihâbüddin Ahmed b. Alî b. Muhammed el-Askalânî. Fethu'l-bârî bi-şerhi Sahîhi'l-Buhârî. thk. Muhammed Fuâd Abdülbâkî - Muhibbüddin el-Hatîb. 13 Cilt. el-Matbaatü's-Selefiyye, ts.					
2	Nevevî, Ebû Zekeriyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî. Sahîh-i Müslim bi-şerhi Nevevî. 18 Cilt. Kahire: el-Matbaatü'l Mısıriyye bi'l-Ezher, 1. Basım, 1929.					
3	Çakan, İsmail Lütfi. <i>Buhârî'nin kitap ve sünnete bağlılık bölümü çerçevesinde müslüman kimliği</i> . İstanbul: İFAV, 2022.					
4	Kardâvî, Yûsuf. "Astronomik Hesaplama ile Ramazan ve Bayram Günlerinin Belirlenmesi". çev. Abdurrahman Candan. Ru'yet-i Hilal. 185-202. DİB Yayınları, 2016.					
5						
6						
7						
8						
9						

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	09.02.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri

Dr. Öğr. Üyesi İsa EREN

Dr. Öğr. Üyesi Yunus YAZICI

Ders Asistanı/Asistanları

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**

ÖÇ-1	Hadis okuma ile ilgili metodik bilgilere sahip olur.
ÖÇ-2	Sünnetin ve hadislerin dindeki yerini tahlil eder.
ÖÇ-3	Farklı konularla ilgili hadis bilir.
ÖÇ-4	Hadis metninin Türkçeye çevirisi ve şerhi konusunda tecrübe kazanır.
ÖÇ-5	Hadislerden hüküm çıkarma yollarını öğrenir.
ÖÇ-6	Metnin sebebi vürudunun hükümle alakasını anlar.
ÖÇ-7	Hadislerin fıkhi ve güncel yorumlarını ve sentezlerini yapar.

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ

Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
			Riloi	Beceri	Yetkinlik	
1.	Kitâbü'l-İ'tisâm bi'l-Kitâb ve's-Sünne'den Seçme Hadisler 1	Buhârî'nin el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitâbü'l-İ'tisâm bi'l-Kitâb ve's-Sünne bölümünün 1-14 babları çerçevesinde sünnete bağlılığın önemini kavrar. Hz. Peygamber'e verilen cevâmiu'l-kelimi bilir. Hz. Peygamber'e verilen mucizeleri kavrar.	x	x	x	➤ Buhârî, 2002, 1796-1819 ➤ İbn Hacer, 1379, 13/245-344 ➤ Çakan, 2022, 9-226.
2.	Kitâbü'l-İ'tisâm bi'l-Kitâb ve's-Sünne'den Seçme Hadisler 2	Buhârî'nin el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitâbü'l-İ'tisâm bi'l-Kitâb ve's-Sünne bölümünün 15-28 babları çerçevesinde sünnete bağlılığın önemini kavrar.	x	x		➤ Buhârî, 2002, 1796-1819 ➤ İbn Hacer, 1379, 13/245-344 ➤ Çakan, 2022, 9-226.
3.	Kitâbü's-Sıyâm'dan Seçme Hadisler 1	Müslim'in el-Câmi' u's-sahîh'deki Kitâbü's-Sıyâm bölümünün 1-15 babları çerçevesinde orucun sünneteki konumunu kavrar. Orucun fazileti ve Rü'yet-i Hilâl meselesi bağlamında sünnetin bağlayıcılığını tartışır.	x		x	➤ Müslim, 2000, 439-483. ➤ Nevevî, 1392, 7/187-8/66. ➤ Kardâvî, 2016, 185-202.
4.	Kitâbü's-Sıyâm'dan Seçme Hadisler 2	Müslim'in el-Câmi' u's-sahîh'deki Kitâbü's-Sıyâm bölümünün 16-30 babları çerçevesinde orucun sünneteki konumunu kavrar.	x	x	x	➤ Müslim, 2000, 439-483 ➤ Nevevî, 1392, 7/187-8/66
5.	Kitâbü's-Sıyâm'dan Seçme Hadisler 3	Müslim'in el-Câmi' u's-sahîh'deki Kitâbü's-Sıyâm bölümünün 31-40 babları çerçevesinde orucun sünneteki konumunu kavrar.	x	x		➤ Müslim, 2000, 439-483 ➤ Nevevî, 1392,

Ders İzlenec Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	09.02.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

						7/187-8/66
6.	Kitabu's-Salâti'l-îdeyn'den Seçme Hadisler	Nesai'nin Kitabu's-Salâti'l-îdeyn'i okumak suretiyle sünnette Ramazan ve Kurban bayramının yerini kavrar.	x			
7.	Kitâbü't-Tıb'tan Seçme Hadisler 1	Buhârî'nin el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitâbü't-Tıb bölümünün 1-25 babları çerçevesinde nebevi tıbbı kavrar.	x		x	➤ Buhârî, 2002, 5678-5782. İbn Hacer, 1379, 10/134-255
8.	Ara Sınav Haftası					
		100	-			
9.	Kitâbü't-Tıb'tan Seçme Hadisler 2	Buhârî'nin el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitâbü't-Tıb bölümünün 26-57 babları çerçevesinde nebevi tıbbı kavrar.	x	x		➤ Buhârî, 2002, 5678-5782. ➤ İbn Hacer, 1379, 10/134-255
10.	Kitâbü'r-Rikâk'tan Seçme Hadisler 1	Buhârî'nin el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitâbü'r-Rikâk bölümünün 1-25 babları çerçevesinde sünnete rikak mefhumunu kavrar.	x		x	➤ Buhârî, 2002, 1598-1634 ➤ İbn Hacer, 1379, 10/146-245
11.	Kitâbü'r-Rikâk'tan Seçme Hadisler 2	Buhârî'nin el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitâbü'r-Rikâk bölümünün 26 -53 babları çerçevesinde sünnete rikak mefhumunu kavrar.	x	x		➤ Buhârî, 2002, 1598-1634 ➤ İbn Hacer, 1379, 10/146-245
12.	Kitâbü'l-İmâre'den Seçme Hadisler	Müslim'in el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitâbü'l-İmâre bölümünün 1-28 babları çerçevesinde sünnete göre yöneticilik mefhumunu kavrar. Hadislere göre "Halifeler Kureys'tendir" hadisinin kritiği ve kadının yöneticiliği meselesini tartışır.	x		x	➤ Müslim, 2000, 815-860. ➤ Nevevî, 1392, 12/199-13/72
13.	Kitabu'l-Fiten	Buhârî'nin el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitâbü'l-Fiten bölümünün 1-28 babları çerçevesinde sünnete rikak mefhumunu kavrar.	x		x	➤ Buhârî, 2002, 1747-1763 ➤ İbn Hacer, 1379, 13/5-112
14.	Kitabu'l Mesâcid	Müslim'in el-Câmi' u's-sahîh'indeki Kitabu'l Mesâcid bölümündeki rivayetler çerçevesinde sünnete göre Mescidler mefhumunu kavrar.	x	x	x	➤ Müslim, 2002, 212-279 ➤ Nevevî, 1392, 5/2-194
15.	Genel Değerlendirme					➤

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	09.02.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

Yarıyıl Sonu Sınavı Haftası Yarıyıl sonu sınavı; ilk 7 hafta işlenen konuların %25'ini, ara sınav sonrası işlenen konuların %75'ini kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.						
Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler Öğrenci Sorumlulukları: - Öğrencilere konu çerçevesinde yönlendirmeler yapılarak kaynakların tespit edilip araştırılması - Öğrencilerin aktif katılım sağlamaları için, dersten önce ders çizelgesine paralel bir şekilde belirtilen kaynaklardan okuma yapması. - Her konuyla ilgili ilave kaynaklarda yer alan yayınların bireysel olarak araştırılması. - Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması. - Derse devama ilişkin sınırın aşılmaması. Ödevler Konusu: Açıklama: Son Teslim Tarihi: Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):						

Ders İzence Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	09.02.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

Ders Değerlendirme			
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		Adet	Değer
Ara Sınav		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		Adet	Değer
Final Sınavı		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri			%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri			%60
Toplam			%100
Ders İş Yüğü			
Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	3	2	6
Final Sınavı	2	3	6
Derse Katılım	14	2	28
Bireysel Çalışma	10	2	20
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	4	2	8
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	6	2	12
Okuma	10	4	40
Toplam İş Yüğü (Saat)			120
AKTS (Toplam İş Yüğü/30)			120/30=4

Program Çıktıları (PÇ) ile Hadis III Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları Program Çıktıları	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÇ1) Kur'an'ı ve ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.	2	2	2	2	2	2	2
PÇ2) Hadis ve ilgili konularını bilir anlar ve yorumlar.	5	5	5	5	5	5	5
PÇ 3) Hz. Peygamberin hayatıyla ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.	4	4	4	4	4	4	4
PÇ 4) Temel İslami İlimlerle ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	3	3	3	3	3	3	3
PÇ 5) Türk ve İslam tarihi, sanatları ile ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	2	2	2	2	2	2	2
PÇ 6) Felsefe ve din bilimleri konularıyla ilgili bilgileri değerlendirme ve yorumlayabilme yeteneğine sahip olur.							
PÇ 7) İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır.	2	2	2	2	2	2	2
PÇ 8) İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur.							
PÇ 9) Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. Disiplinler arası bakış açısı ile değerlendirme yapabilir.	2	2	2	2	2	2	2
PÇ 10) Türkçeyi güzel ve doğru kullanır ve konuşur. Hitabet sanatının inceliklerini bilir ve uygular.							
PÇ11) Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur.	2	2	2	2	2	2	2
PÇ 12) Formasyonunun gerektirdiği kurumlara ve faaliyetlere iştirak ve intibak eder. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası dini, kültürel ve sosyal politikalarının geliştirilmesinde aktif rol üstlenebilir.							
PÇ 13) Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir.							
PÇ 14) Yaşayan dünya dinleri ve dinî akım mensuplarıyla iletişim kurup, aracı roller üstlenip, bir arada yaşamaya yönelik ortak projeler üretebilir.							

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	09.02.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

PC 15) Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır.							
PC 16) Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Arapça, Osmanlıca ve Batı dillerinde yazılmış kaynakları ve metinleri okuyup değerlendirebilir. Yerli ve yabancı meslektaşlarıyla bilimsel ve kültürel iletişim kurabilir.	4	4	4	4	4	4	4
PC 17) Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır Bilgisiyle örtüşen davranışlar sergileyerek topluma örnek olma şuuruyla hareket eden iyi bir insan ve vatandaş olur. Beşeri münasebetlerinde ve iletişiminde gerekli özelliklere sahip olur ve sosyal ilişkileri olumlu düzeyde yürütebilir.							
PC 18) Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır.							
PC 19) Dinî konularda uzman kişilerle bilgi alışverişinde bulunma ve tartışma becerisine sahip olur.	3	3	3	3		3	3
PC 20) İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar ve gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir.							

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile Hadis III Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Çıktıları Programa Özgü Ölçütler	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÖÖ 1 Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma							
PÖÖ 2 Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2	2	2
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	2	2	2	2	2	2	2
PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma	5	5	5	5	5	5	5
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma	3	3	3	3	3	3	3
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2	2	2
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2	2	2
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2	2	2
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma							
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	3	3	3	3	3	3	3
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma							
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma	2	2	2	2	2	2	2

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	09.02.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

2
3
4
5
6

KAYNAKÇA

- Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrahim Cu'fî. *Sahîhü'l-İmâmî'l-Buhârî*. nşr. Muhammed Zühêyr b. Nâsır. 9 Cilt. Beyrut: Dâru Tavki'n-Necat, 1. Basım, 1422.
- Çakan, İsmail Lütfî. *Buhârî'nin kitap ve sünnete bağluluk bölümü çerçevesinde müslüman kimliği*. İstanbul: İFAV, 11. Basım, 2022.
- İbn Hacer, Ebû'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed el-Askalânî. *Fethu'l-bârî bi-şerhi Sahîhi'l-Buhârî*. thk. Muhammed Fuâd Abdülbâkî - Muhibbüddin el-Hatîb. 13 Cilt. el-Matbaatü's-Selefiyye, ts.
- Kardâvî, Yûsuf el-. "Astronomik Hesaplama ile Ramazan ve Bayram Günlerinin Belirlenmesi". çev. Abdurrahman Candan. *Ru'yet-i Hilal*. 185-202. DİB Yayınları, 2016.
- Müslim, Ebû'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc. *Sahîh-i Müslim*. nşr. Muhammed Fuâd Abdülbâkî. 8 Cilt. Beyrut: Dâru İhyai'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1991.
- Nevevî, Ebû Zekerîyyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî en-. *Sahîh-i Müslim bi-şerhi Nevevî*. 18 Cilt. Kahire: el-Matbaatü'l Mısıriyye bi'l-Ezher, 1. Basım, 1929.

² Ebû'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc Müslim, *Sahîh-i Müslim*, nşr. Muhammed Fuâd Abdülbâkî. (Beyrut: Dâru İhyai'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1991).

³ Ebû'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed el-Askalânî İbn Hacer, *Fethu'l-bârî bi-şerhi Sahîhi'l-Buhârî*, thk. Muhammed Fuâd Abdülbâkî - Muhibbüddin el-Hatîb (el-Matbaatü's-Selefiyye, ts.).

⁴ Ebû Zekerîyyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî en-Nevevî, *Sahîh-i Müslim bi-şerhi Nevevî* (Kahire: el-Matbaatü'l Mısıriyye bi'l-Ezher, 1929).

⁵ İsmail Lütfî Çakan, *Buhârî'nin kitap ve sünnete bağluluk bölümü çerçevesinde müslüman kimliği* (İstanbul: İFAV, 2022).

⁶ Yûsuf el-Kardâvî, "Astronomik Hesaplama ile Ramazan ve Bayram Günlerinin Belirlenmesi", çev. Abdurrahman Candan, *Ru'yet-i Hilal* (DİB Yayınları, 2016), 185-202.